

Schubertiada

30a edició

Estimaràs la música

Weiser stehen auf den Wegen,
Weisen auf die Städte zu,
Und ich wandre sonder Maßen,
Ohne Ruh', und suche Ruh'.

Hi ha indicadors en els camins
que senyalen cap a les ciutats,
i jo vagarejo sense mesura,
sense descans i cerco el repòs.

Der Wegweiser
Franz Schubert | Wilhelm Müller

Dijous 18 d'agost de 2022

Manuel Walsler, baríton
Akemi Murakami, piano

Franz Schubert | Winterreise

"Tots ells foren entusiastes seguidors de Schubert, i a través d'ell tots junts vàrem esdevenir amics i germans. Fou un temps bell i inoblidable."

Josef von Spaun

Records de la meva relació amb Franz Schubert

Schubertiada
Vilabertran

Manuel Walsler, baríton Akemi Murakami, piano

Franz Schubert | Winterreise

Dijous 18 d'agost,
20:30 h

Canònica de Santa
Maria de Vilabertran

FRANZ SCHUBERT (1797 — 1828)
72' **Winterreise**, D. 911 (1827)

Gute Nacht
Die Wetterfahne
Gefror'ne Thränen
Erstarrung
Der Lindenbaum
Wasserflut
Auf dem Flusse
Rückblick
Irrlicht
Rast
Frühlingstraum
Einsamkeit
Die Post
Der greise Kopf
Die Krähe
Letzte Hoffnung
Im Dorfe
Der stürmische Morgen
Täuschung
Der Wegweiser
Das Wirtshaus
Mut
Die Nebensonnen
Der Leiermann

— Aquest programa s'interpretarà sense pausa —

www.schubertiada.cat

Manuel Wälsler, baríton

Manuel Wälsler és un dels barítons més sol·licitats de la seva generació i es caracteritza per la seva versatilitat en l'àmbit de la cançó, el concert i l'òpera. Entre els seus tutors i professors més importants hi ha Thomas Quasthoff, Brigitte Fassbaender i Wolfram Rieger. Ha guanyat concursos d'òpera i de *lied*, entre ells el Concurs Internacional Stella Maris o el Premi del públic al concurs Das Lied. Durant les cinc temporades que va ser membre de l'Òpera de Viena, fins al 2019, va interpretar entre d'altres els papers de Schaunard (*La bohème*), Masetto (*Don Giovanni*), Harlekin (*Die tote Stadt*) o Publio (*La clemenza di Tito*). Ha cantat, entre altres auditoris, al Concertgebouw d'Amsterdam, la Philharmonie de Berlín, la Semperoper de Dresden, el Musikverein de Viena i el Festival de Salzburg. La Konzerthaus de Viena el va presentar la temporada 2019-2021 com a "Great Talent".

Aquest és el quart concert de Manuel Wälsler a la Schubertiada; hi va debutar l'any 2015.

Akemi Murakami, piano

Nascuda al Japó, és una de les acompanyants de *lied* i cambra més reconegudes de la seva generació. Entre d'altres, acompanya cantants com Benjamin Appl, Thomas E. Bauer, Daniel Behle, Angelika Kirchschlager i Manuel Walser. Actua com a solista o com a acompanyat de música de cambra i lied en nombrosos concerts i festivals, com la Heidelberger Frühling, el Festival d'Aldeburgh, la Chapelle Musicale Reine Elisabeth a Waterloo, la Konzerthaus de Berlín, el Prinzregententheater de Munic, la Markgräfliches Opernhaus de Bayreuth, la Brucknerhaus de Linz o l'Òpera de Lilla. Ha fet gires de concerts a Suïssa, Itàlia, Anglaterra i el Japó. Akemi Murakami es va graduar a la Hochschule für Musik und Theater de Munic. És la iniciadora i directora artística de la sèrie de recitals de lied LIEDERLEBEN, amb seu a la Residenz de Munic.

Aquest és el segon concert d'Akemi Murakami a la Schubertiada, després del seu debut a Barcelona aquesta primavera.

El viatge més humà

Sílvia Pujalte

Divulgadora musical especialitzada en *lied*

Més enllà del seu context romàntic, el que ens captiva de *Winterreise* als oients del segle XXI és la humanitat del retrat del seu protagonista, un home tan perdut i torturat ara com llavors. Com sol passar amb els clàssics, *Winterreise* transcendeix el seu temps i arriba fins als nostres absolutament vigent; nota a nota, continua donant respostes a les nostres preguntes.

El *Viatge d'hivern* és una obra en la qual trobem molts dels motius del Romanticisme. Dos dels més significatius són ja a la primera cançó, *Gute Nacht*: el caminant (el *wanderer*) i l'amor. L'amor és un tema universal i atemporal en l'art, que en el Romanticisme s'entén com el sentiment que més condiciona la vida, fins al punt que sense amor no hi ha vida; a *Winterrreise*, el desengany amorós empeny un home a fer camí, el converteix en el *wanderer* que vagarà durant vint-i-quatre *lieder* fins a arribar a un destí que no sabem ben bé quin és. Un altre motiu present a tot el cicle és el *sehnsucht*, en diverses formes. Durant la primera meitat del cicle, predomina l'enyorança: a cançons com *Der Lindenbaum*, *Rückblick o Frühlingstraum*. el caminant mira cap enrere, cap al que ha perdut. A partir de *Die Post* només mirarà endavant, però això no l'alliberarà del *sehnsucht*, només que ara el seu desfici serà més inconcret. I quan es concreti serà en la mort: a *Die Krähe* o *Das Wirthaus* trobem el *todessehnsucht*, la fascinació per una mort que en aquest cas no acabarà d'arribar. Sens dubte, la natura és un altre dels motius del Romanticisme que condiciona tot el viatge, una natura sovint agressiva en ple hivern. El glaç a *Gefror'ne Tränen*, la neu a *Erstarrung*, el riu a *Auf dem Flusse*, el foc follet a *Irrlicht*, els parhelis a *Die Nebensonnen* o la tempesta a *Der stürmische Morgen* són els miralls on es reflecteixen els sentiments del caminant. Finalment, un altre dels motius que més marca el cicle és l'individualisme. El caminant defuig la companyia; a *Im Dorfe*, *Täuschung* o *Der Wegweiser* s'allunya d'una societat que ja no sent com a seva. Només quan troba algú tan alienat com ell mateix, *Der Leiermann*, s'hi acosta.

Si Wilhelm Müller va integrar amb tanta saviesa aquests elements, no va ser per un afortunat atzar sinó com a fruit de la seva experiència i el seu coneixement. Aquest poeta,

nascut a Dessau el 1794, només tres anys abans que Franz Schubert, era un bon exponent d'un altre dels motius del Romanticisme, el *wanderlust*, la passió per viatjar. En el seu cas va ser prou forta per interrompre els seus estudis universitaris l'any 1813 per allistar-se a l'exèrcit prussià o, un cop titulat, per formar part d'una expedició de recerca a Egipte el 1817 (una expedició que va quedar interrompuda per una epidèmia i Müller va convertir en un llarg viatge per Itàlia). La seva trajectòria intel·lectual va ser àmplia. Era expert en les literatures clàssiques grega i romana (i, com Lord Byron, de qui va ser traductor i biògraf, va estar molt implicat en la revolució grega contra l'Imperi Otomà). També en literatura anglesa (la de Lord Byron, és clar, i també la de Mary i Percy Shelley, Wordsworth, Blake, Coleridge o Keats) i en literatura alemanya (va ser l'editor de la *Biblioteca d'autors alemanys del segle XVIII* i va freqüentar l'amistat de Goethe, Achim von Arnim o Ludwig Tieck). Avui dia amb prou feines el coneixem com el fosc poeta dels cicles de Schubert, però Heine i Tennyson van reconèixer la seva influència en llur obra; aquest breu currículum de Müller potser ens ajudarà a posar en context els versos de *Winterreise*, una obra massa complexa per a haver sorgit d'una improbable inspiració sobtada.

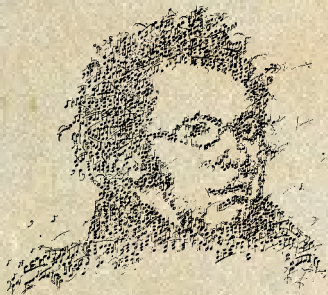
Segurament, després d'aquests poemes i dels de *La bella molinera*, els mots més famosos de Müller són els que va escriure al seu diari el 1815: "No puc tocar ni cantar i, així i tot, quan faig poesia, d'alguna manera toco i canto. Tant de bo pogués fer-ne les melodies, les meves cançons agradarien més que no ara. Tinguem confiança, però! Potser podrem trobar una ànima afí, que senti la melodia en les paraules i me les retorni!" El poeta va tenir ocasió d'agrair a diversos compositors que musiquessin els seus poemes, però no va arribar a saber que a Viena una ànima afí havia escrit dos

cicles que el farien cèlebre; Wilhelm Müller va morir mentre dormia el 30 de setembre de 1827, quan Franz Schubert devia estar enllestint la segona part de *Winterreise*. Schubert va dir d'aquestes cançons que eren les que més s'estimava. També va dir-ne que eren esgarrifoses i, certament, costa de dir que *Winterreise* sigui una obra bella, com costa de dir-ho de *La Iliada* o de *Saturn devorant un fill*. No eren cançons que es poguessin interpretar ni tan sols als salons més cultes i sofisticats, prou que ho sabia Schubert, i encara menys a les reunions més intranscendents (en canvi, sí que es van editar; quan Schubert va morir, un any més tard de completar el cicle, estava corregint-ne les proves.)

Els cicles de cançons no van començar a interpretar-se complets en concert fins trenta anys després de la mort de Schubert, però així com *Die schöne Müllerin* va ser un gran èxit del baríton Julius Stockhausen, l'impulsor d'aquesta extravagant iniciativa, encara hauria de passar molt de temps abans que *Winterreise* no triomfés. Va ser, més o menys, coincidint amb el centenari de la mort del compositor. Avui dia continua sent una obra colpidora, per més que l'hàgim escoltat un munt de cops (i si per ventura hi ha algú entre el públic que l'escolti avui per primer cop, que sàpiga que despertarà alguna espurna d'enveja). El caminant ens descriu el seu patiment amb tanta sinceritat, amb tanta cruessa, que els oients ens podem arribar a sentir violents com a observadors. El caminant vol fer camí sol, ell mateix es defineix a *Die Wetterfahne* com un fugitiu, però no pot evitar que els oients l'acompanyem i el compadim; literalment, que patim amb ell. No sembla que tinguem gaire més opcions: o bé triem gaudir de *Winterreise* des d'una perspectiva purament musical o bé ens hi impliquem emocionalment.

SCHUBERTIADE

SCHWARZENBERG

del 17 al 25 de juny 2023
del 26 d'agost al 3 de setembre

HOHENEMS

del 27 d'abril a l'1 de maig 2023
del 13 al 16 de juliol / del 4 al 8 d'octubre

RECITALS DE LIED - RECITALS DE PIANO - CONCERTS DE CAMBRA - CLASSES MAGISTRALS

Louise Alder, Marcelo Amaral, Leif Ove Andsnes, Apollon Musagète Quartett, Ilker Arcayürek, Aris Quartett, Armida Quartett, Kit Armstrong, Kristian Bezuidenhout, Ian Bostridge, Renaud Capuçon, Guillaume Chilemme, Helmut Deutsch, Anton Doppelbauer, Julius Drake, Veronika Eberle, Elias String Quartet, Christoph Eß, Till Fellner, Julia Fischer Quartett, David Fray, Sol Gabetta, Michael Gees, Kirill Gerstein, Saskia Giorgini, Matthias Goerne, Filippo Gorini, Patrick Grahl, Clemens Hagen, Julia Hagen, Veronika Hagen, Hagen Quartett, Marc-André Hamelin, Daniel Heide, Nikola Hillebrand, Steven Isserlis, Stuart Jackson, Victor Julien-Laferrrière, Mathias Johansen, Lucas und Arthur Jussen, Sharon Kam, Christiane Karg, Alexi Kenney, Katharina Konradi, Tatiana Korsunskaya, Harriet Krijgh, Konstantin Krimmel, Adam Laloum, Dejan Lazić, Leonkoro Quartett, Elisabeth Leonskaja, Igor Levit, Paul Lewis, Michael Lifits, Hans Liviabella, Mandelring Quartett, Malcolm Martineau, Mischa Meyer, Sabine Meyer, Joseph Middleton, Minetti Quartett, Regula Mühlemann, Daniel Müller-Schott, Daniel Ottensamer, Pavel Haas Quartett, Mauro Peter, Francesco Piemontesi, Alois Posch, Marco Postinghel, Christoph Prégardien, Quatuor Ebène, Quatuor Modigliani, Josef Reif, Sophie Rennert, Fatma Said, Valerie Schatz, Matthias Schorn, Andrè Schuen, Schumann Quartett, Marie Seidler, Connie Shih, Baiba Skride, Friedrich Thiele, Ivan Vukčević, Dominik Wagner, Manuel Walsler, Antje Weithaas, Jörg Widmann, William Youn

Informació i venda d'entrades

Schubertiade GmbH, P. O. Box 100, 6845 Hohenems, Austria

Tel +43/(0)5576/72091, Fax +43/(0)5576/75450, Email: info@schubertiade.at

www.schubertiade.at

AGRAÏMENTS

Col·laborador principal

B Sabadell
Fundació

Amb el suport de

 Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura

Amb l'ajut de

Diputació de Girona

Ajuntament de Figueres
www.figueres.cat

Castelló d'Empúries

Ajuntament de Vilabertran

Amb el patrocini de

Vilajuïga
L'AIGUA VIBRANT

Damm
Fundació

Gràcies a

Audi
Autopodium
Girona · Olot · Figueres · Llord de Mar

CONSELL COMARCAL
DE L'ALT EMPORDÀ

EMPORDÀ TURISME
CATALUNYA-COSTA BRAVA

AVINYONET DE
PUIGVENTÓS
AJUNTAMENT

Mitjà col·laborador

33 Cat **m**úsica
CATALUNYA 2010

En col·laboració amb

Liederabend · Nord Produccions i Events · Parròquia de Santa Maria de Vilabertran

---

Partners internacionals

Liedzentrum Heidelberg · Schubertiade · Der Lyrische Salon Weimar

---

PROBERS CONCERTS

© Cuido Werner

Andrè Schuen, baríton Daniel Heide, piano

Lieder de Schubert, Korngold i Mahler

→ Dissabte 20 d'agost, 20:30 h
Canònica de Santa Maria de Vilabertran

© Daniela Reske

Konstantin Krimmel, baríton Wolfram Rieger, piano José Vicente Castelló, trompa

Lieder de Schubert i Loewe

→ Dimecres 24 d'agost, 20:30 h
Canònica de Santa Maria de Vilabertran

Venda d'entrades
www.schubertiada.cat

Col·laborador principal

B Sabadell
Fundació

Amb el suport de

Organitza

Associació
Franz Schubert
Barcelona

---

www.schubertiada.cat

Schubertiada

Vilabertran

Dijous 18 d'agost de 2022
20:30 h
Canònica de Santa Maria
de Vilabertran

Manuel Walsler, baríton
Akemi Murakami, piano

FRANZ SCHUBERT

(1797 — 1828)

Wilhelm Müller (1794 — 1827)

Winterreise

Gute Nacht

Fremd bin ich eingezogen,
Fremd zieh' ich wieder aus.
Der Mai war mir gewogen
Mit manchem Blumenstrauß.
Das Mädchen sprach von Liebe,
Die Mutter gar von Eh' –
Nun ist die Welt so trübe,
Der Weg gehüllt in Schnee.

Ich kann zu meiner Reisen
Nicht wählen mit der Zeit:
Muß selbst den Weg mir weisen
In dieser Dunkelheit.
Es zieht ein Mondenschatten
Als mein Gefährte mit,
Und auf den weißen Matten
Such' ich des Wildes Tritt.

Was soll ich länger weilen,
Daß man mich trieb' hinaus?
Laß irre Hunde heulen
Vor ihres Herren Haus!
Die Liebe liebt das Wandern,
Gott hat sie so gemacht –
Von einem zu dem andern –
Fein Liebchen, gute Nacht.

Will dich im Traum nicht stören,
Wär' Schad' um deine Ruh',
Sollst meinen Tritt nicht hören –
Sacht, sacht die Türe zu!
Schreib' im Vorübergehen
An's Tor dir gute Nacht,
Damit du mögest sehen,
An dich hab' ich gedacht.

Viatge d'hivern

Bona nit

Com un estrany vaig arribar,
i com un estrany me n'aniré.
El maig em bressolà
amb molts rams de flors.
La noia parlà d'amor,
la mare, fins i tot, de casori,
ara el món és tan ombrívol,
el camí tot cobert de neu.

Per a la meva partença
no puc triar el moment,
jo mateix he de trobar el camí
en aquesta obscuritat.
L'ombra que escampa la lluna
serà el meu acompanyant,
i en les blanques planúries
cerco petges d'animals.

Per què hauria de romandre
fins que em facin fora?
Deixeu que els gossos solts udolin
davant la casa dels amos;
a l'amor li agrada vagarejar,
Déu l'ha fet d'aquesta manera
de l'un a l'altre...
Dolça estimada, bona nit!

No vull destorbar-te el somni,
seria llàstima per al teu descans,
no has de sentir els meus passos...
Tanca a poc a poc la porta!
Només al passar escriuré
al llindar un altre cop bona nit,
a fi que puguis veure,
que he pensat en tu.

Die Wetterfahne

Der Wind spielt mit der Wetterfahne
Auf meines schönen Liebchens Haus.
Da dacht' ich schon in meinem Wahne,
Sie pfiß' den armen Flüchtling aus.

Er hätt' es eher bemerken sollen,
Des Hauses aufgestecktes Schild,
So hätt' er nimmer suchen wollen
Im Haus ein treues Frauenbild.

Der Wind spielt drinnen mit den Herzen,
Wie auf dem Dach, nur nicht so laut.
Was fragen sie nach meinen Schmerzen?
Ihr Kind ist eine reiche Braut.

Gefrorne Tränen

Gefrorne Tropfen fallen
Von meinen Wangen ab:
Ob es mir denn entgangen,
Daß ich geweinet hab'?

Ei Tränen, meine Tränen,
Und seid ihr gar so lau,
Daß ihr erstarrt zu Eise,
Wie kühler Morgentau?

Und dringt doch aus der Quelle
Der Brust so glühend heiß,
Als wolltet ihr zerschmelzen
Des ganzen Winters Eis.

Erstarrung

Ich such' im Schnee vergebens
Nach ihrer Tritte Spur,
Wo sie an meinem Arme
Durchstrich die grüne Flur.

Ich will den Boden küssen,
Durchdringen Eis und Schnee
Mit meinen heißen Tränen,
Bis ich die Erde seh'.

Wo find' ich eine Blüte,
Wo find' ich grünes Gras?
Die Blumen sind erstorben,
Der Rasen sieht so blaß.

El penell

El vent juga amb el penell
Damunt la casa de la meva bella enamorada.
Llavors tingué gairebé la delusió,
que, tot xiulant, es burlava del pobre fugitiu.

Primer s'hauria d'haver adonat,
del rètol clavat a la casa,
i així no hagués mai volgut cercar
la imatge d'una dona fidel dins la casa.

A l'interior, el vent juga amb els cors
com a la teulada, però més silenciosament.
Què volen saber de la meva sofrença?
Llur infant és una núvia rica.

Llàgrimes gelades

Cauen llàgrimes gelades
per les meves galtes:
com no he pogut adonar-me
que he plorat?

Llàgrimes, llàgrimes meves,
tan tèbies sou,
que us convertiu en gel
com la freda rosada del matí?

I, tanmateix, brolleu de la font
del meu pit, tan ardents,
com si volguéssiu fondre
tot el gel de l'hivern!

Convertit en gel

Inútilment cerco
les seves petjades en la neu,
Aquí, on sovint passejarem
tots dos per els camps.

Jo vull besar el sòl,
i, amb les meves llàgrimes ardents,
penetrar dins el gel i la neu,
fins que pugui veure la terra.

On puc trobar un rebrot,
on puc trobar verd herbatge?
Les flors estan mortes
la gespa ha empal·lidit.

Soll denn kein Angedenken
Ich nehmen mit von hier?
Wenn meine Schmerzen schweigen,
Wer sagt mir dann von ihr?

Mein Herz ist wie erstorben,
Kalt starrt ihr Bild darin:
Schmilzt je das Herz mir wieder,
Fließt auch ihr Bild dahin.

Der Lindenbaum

Am Brunnen vor dem Tore,
Da steht ein Lindenbaum;
Ich träumt' in seinem Schatten
So manchen süßen Traum.

Ich schnitt in seine Rinde
So manches liebe Wort;
Es zog in Freud' und Leide
Zu ihm mich immer fort.

Ich mußst' auch heute wandern
Vorbei in tiefer Nacht,
Da hab' ich noch im Dunkel
Die Augen zugemacht.

Und seine Zweige rauschten,
Als riefen sie mir zu:
Komm her zu mir, Geselle,
Hier findest du deine Ruh'!

Die kalten Winde bliesen
Mir grad' in's Angesicht,
Der Hut flog mir vom Kopfe,
Ich wendete mich nicht.

Nun bin ich manche Stunde
Entfernt von jenem Ort,
Und immer hör' ich's rauschen:
Du fändest Ruhe dort!

No hi ha doncs cap record,
que em pugui endur d'aquí?
Quan els meus dolors callin,
qui em parlarà d'ella?

El meu cor s'ha convertit en gel,
i a dins hi ha la seva imatge erta;
si mai el meu cor es torna a fondre,
la imatge fugirà per sempre.

El til·ler

Al costat del pou, davant la porta,
hi ha un til·ler;
a l'ombra del qual
tants dolços somnis vaig tenir.

En la seva escorça vaig cisellar
moltes paraules amoroses;
ell sempre m'ha atret,
tant en moments de goig com de pena.

També avui, en la profunda nit,
hagué d'anar-hi,
allà, fins i tot, en la foscuria
he aclucat els ulls.

I les seves branques cruixien,
com cridant-me:
Vine cap a mi, company,
aquí trobaràs la pau!

Vents glaçats bufaven
de ple en el meu rostre;
el barret em volà del cap,
i no em vaig girar.

Ara, ja moltes hores
lluny d'aquell lloc,
encara sento el seu murmuri:
Aquí trobaries la pau!

Wasserflut

Manche Trän' aus meinen Augen
Ist gefallen in den Schnee:
Seine kalten Flocken saugen
Durstig ein das heiße Weh.

Wenn die Gräser sprossen wollen,
Weht daher ein lauer Wind,
Und das Eis zerspringt in Schollen,
Und der weiche Schnee zerrinnt.
Schnee, du weißt von meinem Sehnen;
Sag', wohin doch geht dein Lauf?
Folge nach nur meinen Tränen,
Nimmt dich bald das Bächlein auf.

Wirst mit ihm die Stadt durchziehen,
Muntre Straßen ein und aus;
Fühlst du meine Tränen glühen,
Da ist meiner Liebsten Haus.

Auf dem Flusse

Der du so lustig rauschtest,
Du heller, wilder Fluß,
Wie still bist du geworden,
Gibst keinen Scheidegruß.

Mit harter, starrer Rinde
Hast du dich überdeckt,
Liegst kalt und unbeweglich
Im Sande ausgestreckt.

In deine Decke grab' ich
Mit einem spitzen Stein
Den Namen meiner Liebsten
Und Stund' und Tag hinein:

Den Tag des ersten Grußes,
Den Tag, an dem ich ging,
Um Nam' und Zahlen windet
Sich ein zerbrochener Ring.

Mein Herz, in diesem Bache
Erkennst du nun dein Bild?
Ob's unter seiner Rinde
Wohl auch so reißennd schwillt?

Rückblick

Es brennt mir unter beiden Sohlen,
Tret' ich auch schon auf Eis und Schnee,
Ich möcht' nicht wieder Atem holen,
Bis ich nicht mehr die Türme seh'.

El corrent

Moltes llàgrimes dels meus ulls
han caigut damunt la neu;
els seus glaçats flocs xuclen,
sedegosos, el meu ardent dolor.

Quan l'herba vulgui començar a brotar,
llavors bufarà d'enllà un tebi oratge,
i el gel s'esberlarà en trossos,
la tova neu es fondrà.
Neu, tu coneixes el meu anhel,
digues-me, vers on anirà el teu corrent?
Segueix tan sols les meves llàgrimes,
el rierol les recollirà ben aviat.

Amb ell creuaràs la ciutat,
per carrers plens de vida;
allà on sentis bleir les meves llàgrimes,
trobaràs la casa de la meva estimada.

Al riu

Tu, que tan alegrement murmurejaves,
tu, riu feréstec, d'aigües clares,
que silenciós t'has tornat,
no dónes cap adéu de comiat.

Amb una dura, rígida crosta
t'has recobert,
jeus fred i immòbil
estenallat a la sorra.

En la teva escorça cisello
amb una pedra afilada
el nom de la meva estimada
així com l'hora i el dia:

El dia del nostre primer encontre,
el dia que vaig marxar;
voltant el nom i els números
entrellaço un anell trencat.

Cor meu, en aquest rierol
reconeixes ara la teva imatge?
Com si, sota la seva crosta,
tal vegada impetuosament creixés?

Mirant enrere

Em cremen les plantes dels peus,
tot i que camino damunt gel i neu,
no pararé per recuperar l'alè,
fins que perdi de vista les torres.

Hab' mich an jeden Stein gestoßen,
So eilt' ich zu der Stadt hinaus;
Die Krähen warfen Bäll' und Schloßen
Auf meinen Hut von jedem Haus.

Wie anders hast du mich empfangen,
Du Stadt der Unbeständigkeit!
An deinen blanken Fenstern sangen
Die Lerch' und Nachtigall im Streit.
Die runden Lindenbäume blühten,
Die klaren Rinnen rauschten hell,
Und ach, zwei Mädchenaugen glühten! –
Da war's geschehn um dich, Gesell!

Kommt mir der Tag in die Gedanken,
Möcht' ich noch einmal rückwärts sehn,
Möcht' ich zurücke wieder wanken,
Vor ihrem Hause stille stehn.

Irrlicht

In die tiefsten Felsengründe
Lockte mich ein Irrlicht hin:
Wie ich einen Ausgang finde
Liegt nicht schwer mir in dem Sinn.

Bin gewohnt das Irregehen,
'S führt ja jeder Weg zum Ziel:
Unsre Freuden, unsre Leiden,
Alles eines Irrlichts Spiel!

Durch des Bergstroms trockne Rinnen
Wind' ich ruhig mich hinab –
Jeder Strom wird's Meer gewinnen,
Jedes Leiden auch sein Grab.

He ensopegat amb cada pedra,
apressant-me per sortir de la ciutat;
els corbs llençaven boles de neu i granís
al meu barret, des de cada casa.

Quant diferentment m'acollires,
oh tu, ciutat vel·leïtosa!
En les teves lluentis finestres rivalitzaven
l'alosa i el rossinyol amb llur cant.
Els rodons til·lers florien,
els canals brogien lluminosos
i, ai! els ulls d'una noia resplendien.
Allò fou la teva perdició, company!

Quan recordo aquell dia,
voldria tornar a mirar a enrere,
voldria refer els meus passos,
i restar silenciós davant la seva casa.

Foc follet

Devers profunds penya-segats
m'atragué un foc follet:
Com trobaré una sortida,
no em fa trencar el cap.

Estic acostumat a perdre'm,
però tots els camins porten a la meta:
Les nostres penes i alegries,
tot és com un joc de focs follets.

Per la seca llera d'un torrent de muntanya
davallo tranquil·lament,
tots els rius troben el mar,
i cada pena la seva tomba.

Rast

Nun merk' ich erst, wie müd' ich bin,
Da ich zur Ruh' mich lege;
Das Wandern hielt mich munter hin
Auf unwirtbarem Wege.

Die Füße frugen nicht nach Rast,
Es war zu kalt zum Stehen,
Der Rücken fühlte keine Last,
Der Sturm half fort mich wehen.

In eines Köhlers engem Haus
Hab' Obdach ich gefunden;
Doch meine Glieder ruhn nicht aus:
So brennen ihre Wunden.

Auch du, mein Herz, in Kampf und Sturm
So wild und so verwegen,
Fühlst in der Still' erst deinen Wurm
Mit heißem Stich sich regen!

Frühlingsgtraum

Ich träumte von bunten Blumen,
So wie sie wohl blühen im Mai,
Ich träumte von grünen Wiesen,
Von lustigem Vogelgeschrei.

Und als die Hähne krähten,
Da ward mein Auge wach;
Da war es kalt und finster,
Es schriegen die Raben vom Dach.

Doch an den Fensterscheiben
Wer malte die Blätter da?
Ihr lacht wohl über den Träumer,
Der Blumen im Winter sah?

Ich träumte von Lieb' um Liebe,
Von einer schönen Maid,
Von Herzen und von Küssen,
Von Wonne und Seligkeit.

Und als die Hähne krähten,
Da ward mein Herze wach;
Nun sitz' ich hier alleine
Und denke dem Traume nach.

Die Augen schließ' ich wieder,
Noch schlägt das Herz so warm.
Wann grünt ihr Blätter am Fenster?
Wann halt' ich mein Liebchen, im Arm?

Repòs

Ara m'adono que estic molt cansat,
i per això m'ajec a descansar:
el caminar per aspres camins
m'ha mantingut despert.

Els peus no em demanaren descans,
però feia massa fred per aturar-me;
l'esquena no sentia el pes,
la tempesta m'ajudà a continuar.

A la caseta d'un carboner
he trobat aixopluc;
però els meus membres no troben repòs:
per la coïssor de les seves ferides.

També tu, oh cor meu, tan audaç i fogós
en el combat i la tempesta,
sents només en el repòs com, amb la seva
punyent fiblada, es belluga el teu cuc!

Somni de primavera

He somiat flors de molts colors,
com les que floreixen al maig;
he somiat verds pradells,
plens d'alegres cants d'ocells.

I quan cantaren els galls,
els meus ulls es desvetllaren;
feia fred i tot era fosc,
els corbs grallaven a la teulada.

Amb tot, qui deu haver pintat fulles,
als vidres de les finestres?
Us en riureu potser del somiador,
que veié flors a l'hivern?

He somiat amb amor correspost,
amb una bella donzella,
amb cors i petons,
amb delit i benaurança.

I quan cantaren els galls,
el meu cor es desvetllà;
ara sec tot sol en aquest lloc
i penso en els meus somnis.

Torno a tancar els ulls,
el cor em batega encara tan càlidament.
Quan verdejareu fulles de la finestra?
Quan tindré la meva estimada entre els meus braços?

Einsamkeit

Wie eine trübe Wolke
Durch heitre Lüfte geht,
Wenn in der Tanne Wipfel
Ein mattes Lüftchen weht:

So zieh' ich meine Straße
Dahin mit trägem Fuß,
Durch helles, frohes Leben,
Einsam und ohne Gruß.

Ach, daß die Luft so ruhig!
Ach, daß die Welt so licht!
Als noch die Stürme tobten,
War ich so elend nicht.

Die Post

Von der Straße her ein Posthorn klingt.
Was hat es, daß es so hoch aufspringt,
Mein Herz?

Die Post bringt keinen Brief für dich.
Was drängst du denn so wunderlich,
Mein Herz?

Nun ja, die Post kommt aus der Stadt,
Wo ich ein liebes Liebchen hatt',
Mein Herz!

Willst wohl einmal hinübersehn,
Und fragen, wie es dort mag gehn,
Mein Herz?

Der Greise Kopf

Der Reif hat einen weißen Schein
Mir über's Haar gestreuet.
Da glaubt' ich schon ein Greis zu sein,
Und hab' mich sehr gefreuet.

Doch bald ist er hinweggetaut,
Hab' wieder schwarze Haare,
Daß mir's vor meiner Jugend graut -
Wie weit noch bis zur Bahre!

Vom Abendrot zum Morgenlicht
Ward mancher Kopf zum Greise.
Wer glaubt's? Und meiner ward es nicht
Auf dieser ganzen Reise!

Solitud

Com un núvol ombriu
que travessa el cel serè,
mentre a la copa dels avets
bufa un feble ventijol:

Així segueixo el meu camí
arrossegant els peus,
pel mig de vides clares, joioses,
tot sol i sense salutacions.

Ai, que tranquil està l'aire!
Ai, que lluminós és el món!
Quan bramulaven les tempestes,
no em sentia tan malaurat.

El correu

Al carrer sona el corn del postilló.
Què té, que tan fort salti,
el meu cor?

El correu no porta cap carta per a tu.
Què neguiteja tan estranyament
el meu cor?

Doncs bé, el correu ve de la ciutat,
on abans tenia una dolça estimada,
el meu cor!

Vols d'una vegada, anar a veure
i preguntar, com allà estan les coses,
el meu cor?

Cabells blancs

El gebre ha deixat un tel blanc
en els meus cabells;
aleshores, m'ha semblat que ja era vell
i m'he alegrat molt.

Però ben aviat es fongué,
i torno a tenir els cabells negres,
la meva joventut m'espanta -
resta molt per arribar a la tomba!

Del vespre a l'albada
molts caps s'han agrisat.
Qui podria creure-ho? I al meu,
això no li passà en tot el viatge.

Die Krähe

Eine Krähe war mit mir
Aus der Stadt gezogen,
Ist bis heute für und für
Um mein Haupt geflogen.

Krähe, wunderliches Tier,
Willst mich nicht verlassen?
Meinst wohl bald als Beute hier
Meinen Leib zu fassen?

Nun, es wird nicht weit mehr gehn
An dem Wanderstabe.
Krähe, laß mich endlich sehn
Treue bis zum Grabe!

Letzte Hoffnung

Hie und da ist an den Bäumen
Manches bunte Blatt zu sehn,
Und ich bleibe vor den Bäumen
Oftmals in Gedanken stehn.

Schaue nach dem einen Blatte,
Hänge meine Hoffnung dran;
Spielt der Wind mit meinem Blatte,
Zittr' ich, was ich zittern kann.

Ach, und fällt das Blatt zu Boden,
Fällt mit ihm die Hoffnung ab,
Fall' ich selber mit zu Boden,
Wein' auf meiner Hoffnung Grab.

Im Dorfe

Es bellen die Hunde, es rasseln die Ketten.
Es schlafen die Menschen in ihren Betten,
Träumen sich manches, was sie nicht haben,
Tun sich im Guten und Argen erlaben;

Und morgen früh ist Alles zerflossen –
Je nun, sie haben ihr Teil genossen,
Und hoffen, was sie noch übrig ließen,
Doch wieder zu finden auf ihren Kissen.

Bellt mich nur fort, ihr wachen Hunde,
Laßt mich nicht ruhn in der Schlummerstunde!
Ich bin zu Ende mit allen Träumen –
Was will ich unter den Schläfern säumen?

El corb

Un corb ha marxat amb mi
fora de la ciutat,
i, fins avui, sense parar,
ha voletejat sobre el meu cap.

Corb, estranya criatura,
no em vols deixar?
Potser penses que aviat,
prendràs aquí el meu cos com a despulla?

Doncs bé, jo no podré seguir gaire temps
caminant amb el meu bastó.
Corb, mostra'm almenys,
fidelitat fins a la tomba!

Darrera esperança

Adesiara, en els arbres,
encara es pot veure una fulla de colors,
i jo, pensarós, resto sovint
dempeus davant els arbres.

Contemplo aquesta fulla singular,
en ella penjo la meva esperança;
quan el vent juga amb la meva fulla,
tremolo, tot el que jo puc tremolar.

Ai, i si la fulla cau a terra,
cau amb ella la meva esperança;
jo també cauré a terra,
plorant damunt la tomba de la meva esperança.

Al poble

Borden els gossos, hi ha remor de cadenes;
els humans ronquen en els seus llits,
i somien en les coses que no tenen,
es delecten en el bé i en el mal;

i de bon dematí, tot s'esvaeix.
Però ells han gaudit de la seva part
i esperen, que allò que deixaren,
ho tornin a trobar als seus coixins.

Seguiu bordant, gossos guardians,
no em deixeu reposar a l'hora de dormir!
Ja no em queden més somnis,
per què hauria de romandre entre els dorments?

Der stürmische Morgen

Wie hat der Sturm zerrissen
Des Himmels graues Kleid!
Die Wolkenfetzen flattern
Umher in mattem Streit.

Und rote Feuerflammen
Ziehn zwischen ihnen hin.
Das nenn' ich einen Morgen
So recht nach meinem Sinn!

Mein Herz sieht an dem Himmel
Gemalt sein eignes Bild -
Es ist nichts als der Winter,
Der Winter kalt und wild.

Täuschung

Ein Licht tanzt freundlich vor mir her;
Ich folg' ihm nach die Kreuz und Quer;
Ich folg' ihm gern und seh's ihm an,
Daß es verlockt den Wandersmann.

Ach, wer wie ich so elend ist,
Gibt gern sich hin der bunten List,
Die hinter Eis und Nacht und Graus
Ihm weist ein helles, warmes Haus,
Und eine liebe Seele drin -
Nur Täuschung ist für mich Gewinn!

Der Wegweiser

Was vermeid' ich denn die Wege,
Wo die anderen Wanderer gehn,
Suche mir versteckte Stege
Durch verschneite Felsenhöhn?

Habe ja doch nichts begangen,
Daß ich Menschen sollte scheun -
Welch ein törichtes Verlangen
Treibt mich in die Wüstenein?

Weiser stehen auf den Wegen,
Weisen auf die Städte zu,
Und ich wandre sonder Maßen,
Ohne Ruh', und suche Ruh'.

Einen Weiser seh' ich stehen
Unverrückt vor meinem Blick;
Eine Straße muß ich gehen,
Die noch Keiner ging zurück.

Matí de tempesta

Com la tempesta ha esquinçat
el gris mantell del cel!
Estripalls de núvols esvoleteguen
d'una banda a l'altra en somort combat.

I vermelles llenques de foc
s'intercalen entre els núvols;
d'això en dic un matí
ben d'acord amb el meu estat d'ànim!

El meu cor veu, pintada en el cel,
la seva pròpia imatge --
no és res més que l'hivern,
l'hivern, fred i ferotge!

Miratge

Una benèvola llum balla davant meu,
jo la segueixo per tot arreu;
la segueixo de bon grat i veig
com sedueix el vagabund.

Ai! Tot aquell que és tan dissortat com jo,
es deixa fàcilment encativar per aquest brillant ardit
que, després de tant gel, fosca i basarda,
li mostra una casa lluminosa i càlida.
I una ànima amorosa en el seu interior. -
El meu premi és només un miratge!

L'indicador

Per què sempre evito els camins,
que empren altres vagabunds,
i cerco viarans recòndits
per turons rocosos plens de neu?

Per tant, no he fet res
que em faci evitar els homes.
Quin foll afany
m'empeny cap a erms paratges?

Hi ha indicadors en els camins
que senyalen cap a les ciutats,
i jo vagarejo sense mesura,
sense descans i cerco el repòs.

Veig un indicador
immòbil davant el meu esguard;
haig de seguir un camí,
del qual mai ningú ha tornat.

Das Wirtsthaus

Auf einen Totenacker
Hat mich mein Weg gebracht.
Allhier will ich einkehren:
Hab' ich bei mir gedacht.

Ihr grünen Totenkränze
Könnt wohl die Zeichen sein,
Die müde Wandrer laden
In's kühle Wirtshaus ein.

Sind denn in diesem Hause
Die Kammern all' besetzt?
Bin matt zum Niedersinken
Bin tödlich schwer verletzt.

O unbarmherz'ge Schenke,
Doch weisest du mich ab?
Nun weiter denn, nur weiter,
Mein treuer Wanderstab!

Mut!

Fliegt der Schnee mir in's Gesicht,
Schüttl' ich ihn herunter.
Wenn mein Herz im Busen spricht,
Sing' ich hell und munter.

Höre nicht, was es mir sagt,
Habe keine Ohren,
Fühle nicht, was es mir klagt,
Klagen ist für Toren.

Lustig in die Welt hinein
Gegen Wind und Wetter!
Will kein Gott auf Erden sein,
Sind wir selber Götter.

Die Nebensonnen

Drei Sonnen sah ich am Himmel stehn,
Hab' lang' und fest sie angesehn;
Und sie auch standen da so stier,
Als wollten sie nicht weg von mir.
Ach, meine Sonnen seid ihr nicht!
Schaut Andern doch in's Angesicht!
Ja, neulich hatt' ich auch wohl drei:
Nun sind hinab die besten zwei.
Ging' nur die dritt' erst hinterdrein!
Im Dunkeln wird mir wohler sein.

L'hostal

El meu camí m'ha conduït
a un cementiri;
i he pensat
aquí m'allotjaré.

Vosaltres, verdes corones funeràries,
podrieu ser els senyals,
que conviden als cansats viatgers
a entrar en aquest hostal fresquívol.

Però, totes les cambres
d'aquesta casa estan ocupades?
Estic dèbil per caure
a terra i ferit de mort.

Oh taverna sense pietat,
em denegues l'estada?
Doncs, endavant, continuem,
oh fidel bastó de viatge.

Coratge

Quan la neu em cau a la cara,
l'espolsó i cau a terra.
Quan el cor parla al meu pit,
canto animat i joiós.

No escolto el què em diu,
no tinc orelles;
no sento de què es lamenta,
de necis és queixar-se.

Content, m'endinso en el món
contra vent i marea!
Si no hi Déu a la terra,
nosaltres mateixos som déus.

Els falsos sols

He vist tres sols en el cel,
els he mirat força estona, fixament;
ells també em miraven de fit a fit,
com si no podessin allunyar-se de mi.
Ai! Vosaltres no sou els meus sols!
Mireu a altres a la cara!
Sí, fa poc jo en tenia tres;
i ara els dos millors han marxat.
Si el tercer també marxés al darrere!
Jo em trobaria millor en la foscor.

Der Leiermann

Drüben hinter'm Dorfe
Steht ein Leiermann,
Und mit starren Fingern
Dreht er was er kann.

Barfuß auf dem Eise
Wankt er hin und her;
Und sein kleiner Teller
Bleibt ihm immer leer.

Keiner mag ihn hören,
Keiner sieht ihn an;
Und die Hunde knurren
Um den alten Mann.
Und er läßt es gehen
Alles, wie es will,
Dreht, und seine Leier
Steht ihm nimmer still.

Wunderlicher Alter,
Soll ich mit dir gehn?
Willst zu meinen Liedern
Deine Leier drehn?

El músic de carrer

A l'altra banda del poble
hi ha un músic de carrer
i, amb mans balbes,
fa girar la maneta tan bé com pot.

Descalç sobre el gel
vacil·la d'un cantó a l'altre
i el seu platet
sempre està buit.

Ningú se l'escolta,
ningú li fa cas,
i els gossos rondinen
entorn d'aquell vell.
I ell, no s'immuta,
ho deixa passar tot,
va fent girar la maneta
sense mai parar.

Oh vell estrany!
Puc venir amb tu?
Podria el teu orguenet
acompanyar les meves cançons?

Traducció de Salvador Pila